

MINNER FÖREREN GA OSS !

Gramofon: Wagner: Tannhäuser.

(Fra begynnelsen).

Bjerke : I vår guttefantasi levet ^{de} hövdingeskikkelser og idealer av mannfolk. Vi drömte fram til menn av Harald Hårfagres type, mannhaftige, besluttomme, langmodige til seieren var vunnet, til menn av Olav Trygvasons type, til menn av Hellig Clavs type, som ofret alt for den saken han var gått inn for, menn som vakte beundring og begeistring hos oss for de folk som levet för oss og tro på at enda måtte det finnes idealer for en guttefantasi, enda måtte det være et håp, at slik som det var med kjegl og strid de politiske partier seg imellom, slik kunne det ikke fortsette.

Mange av oss unggutter hadde nok vært en tur i Stortinget. Blandt folkets kårne sat noen og leste aviser, andre spaserte fram og tilbake, andre snakket med hverandre.

Det skapte ikke fantasi for en gutt dette. Vi så fram til, vi drömte om en mann som skulle rydde opp, gi oss nye idealer å kjempe for, noe å leve for, noe å dö for.

Mannen kom. Vidkun Quisling het han. Han var forsvarsminister i bonderegjeringen. Da kommunistene laget opprör på Menstad etter å være oppagitert fra Sovjetrusland, slo Quisling til. Han sendte torpedobåter til Menstad og uten at et skudd var lösnet ble oppröret slått ned. Quisling forhindret derved at mengden fikk tak i våpenlagrene i nærheten og orden ble opprettet påny. Quisling ble på denne måten helten i våre tanker.

Vi fikk snart höre nytt fra ham igjen. Hans tale i tinget runget. Han vekket alle slappe, likegyldige stortingsmenn. Han ropte et varsko som gikk fra landsende til landsende. - Helt alene sto han i striden, uten våpen kjempet han mot hele hurven. Her var hövdingen vi drömte fram til, her var hövdingen vi lærte ^{a kjempe} i vår stolte historie.

I austerveg dro han for å hjelpe der hans hjelp trengtes. Millioner av mennesker hjalp han fra sult og nöd. ~~Det~~

Det system som skapte disse tilstander studerte han og under sitt arbeide derborte trakk han opp grunnlinjene for den politikk Norge måtte føre i framtiden.

Ble han vårt ideal, vår hövdingeskikkelse etter sin tale i Stortinget 7de april 1932, så ble han mange andres skrekk og advarsel. Han kjente dem, derfor måtte han uskadeliggjøres.

Dette er et av de første minner Förreren ga oss da han talte i Stortinget og ett som vi alltid vil huske.

Da Förreren stiftet Nasjon-al Samling 17de mai 1933, ga han oss selv anledning til å være med å kjempe i hans fylking, under hans merke, under hans förrerskap.

Og nå er det minnene dukker fram etterhvert. Förreren taler snart her og snart der. Store plakater forteller at Vidkun Quisling skal tale og hans bilde lyser fra planke-gjerdene. Nasjonal Samlings første valgkamp var innledet. Overfallene begyndte på Förreren og hans menn og mange er det som stolt kan vise fram et gammelt arr fra han ble overfalt. Det første valget bragte tro og håp på framtiden. Nesten 30 000 ga Förreren sin stemme.

Hvem gjemmer ikke en gammel falmet flyveseddel fra dette valg og de foregående möter? Og hvem verner ikke om disse som noe av det dyreste han eier?

Hvem har ikke en liten gulnet avis liggende gjemt? "Nasjonal Samling" het den og var Förrerens eget organ. For oss gutter ble den budstikka i moderne form som gikk fra hus til hus og vekket og samlet det norske folket. *Kvinn*
Skavang: Hvem husker ikke riksmötet på Stiklestad i 1934? og hvor mange av oss var det ikke som med klomp i halsen sto tilbake og ikke kunne være med?

På Stiklestad var det Tord Foleson plantet Solkorset i bakken för han selv seig innunder og på Stiklestad plantet Förreren Solkorset påny i pakt med historien, i pakt med framtiden.

Med Stiklestad gjorde Förreren historien ny for oss og enda sterkere grodde han fast i våre hjerter.

Hvem husker ikke riksmötet i Hafrsfjord i 1935 og hvem husker ikke turen fram og tilbake ? Hvem husker ikke de vakre stevneplakater vi slo opp land og strand rundt? Hvem husker ikke de lange bilkøer, fullastede biler ? lastebiler og busser som var prydet med NS-flagg, med NS-merker og slagord: "Orden, Rettferd, Fred" stod det. "Til Hafrsfjord" stod det andre steder. Det var fest for oss NS-folk. Fest fordi det var et riksmöte, fest fordi vi var og fikk lov til å være NS-folk.

Hvem husker ikke Förrerens "Erklæring til det norske folk" fra riksmötet i Hafrsfjord, der han uttaler "en bestemt og ubetinget protest mot at regjeringsmakten i Norge er overlatt til en erklært revolusjonær og marxistisk parti-ledelse". Og hvem husker ikke den storm av begeistring denne erklæring skapte.

Hvem husker ikke de store möter i byene underveis til og fra Hafrsfjord, og hvem husker ikke i Arendal da Förreren talte fra höyttalerbilen til et frådende menneskehav ?

Hvem husker ikke alle tiöringene som ble innsamlet på tomflasker ved alle NS-möter for å betale höyttalerbilen vår ? Husker du hvordan vi regnet ut at en halvflaske med tiöringer ble omtrent 400 kroner, og husker du hvordan vi regnet ut hvor mange halvflasker det måtte til ?

Hsuker du det store möte i Sportshallen på Kampen i Oslo ? Tusenvis av mennesker var samlet.

Husker du alle de store torvmötene på Yongstorvet i Oslo, på torvene i Bergen, Drammen, Gjøvik, Hamar, Trondheim ? Husker du hvordan vi stod i kjede foran Förreren for å kunne beskytte ham ? Husker du hvordan vi fölte at var det noen som ville trenge igjennom, så ville det först være etter at vi var slått ned ?

Gramofon: R. Wagner: Lohengrin (2nen side fra begynnelsen).

Bjerke: Husker du hvor stolte vi var, da vi ble opptatt i Förrerens hird ? Vi lærte å marsjere, vi lærte å forstå, vi lærte at foran oss for hundreder av år ^{tilbake} siden hadde hirdmenn kjempet på samme måte for sin hövding.

Husker du da vi lærte de første NS-sanger og husker du på våre utmarsjer, hvordan vi sang til stemmen brast for at flest mulig skulle höre oss ? Der steinen suste, der marsjerte vi, der sang vi så det ljomet, mens seierssmilet lyste.

Skavang: Husker du da vi lærte å hilse med åpen hånd ? Det var kanskje litt uvant til å begynne med og det var jo blitt så flott å svinge hatten. Men husker du da vi stod front mot front, de andre med den knyttede neve, det var marxister og kommunister, mens vi stod med den åpne hånd ?

Vera Bakstad: Og husker du når kommunistene midt under våre möter sang "Internasjonalen" og knyttet neven, mens vi sang "Ja vi elsker" med åpen hånd ?

Husker du da vi lærte å hilse "Heil og Sæl" ? Litt uvant var det jo. Du store min, så flott det var å si "morning".

Bjerke: Du husker nok hvor stolte vi var, da vi fant noen linjer om hirdmenn i gamle böker og at vår gamle norske hilsen var "Heil og Sæl" og at vi fikk bevis for at NS-flagget var det gamle norske ? Under en stor mönstringsmarsj fra Colosseum til Festningen i Oslo i 1935 var jeg en av dem som gikk i nærheten av Förreren. Idet Förreren går forbi Forsvarsdepartementet presenterer de to gardister gevær. "De presenterer gevær for oss", sier Förreren og smiler over hele ansiktet.

Vera Bakstad: Vi som i disse årene bodde i Oslo, vi hadde en fordel framfor andre NS-folk: vi fikk se ham nesten daglig. Vi traff ham i trappen, vi så ham på gaten. Vi hörte ham tale og vi var med alle steder vi i det heletatt kunne. For det er klart, vi kunne ikke sitte hjemme, når Förreren talte. Der hvor han var, der ville vi og være.

Skavang: Det hadde vært stevne på Tanum i Bærum. Mötet var over, og vi marsjerte hjemover i sluttet avdeling. Hvem var det som gikk ved siden av og ledet avdelingen? Jo, det var Förreren ~~en~~ vår. Jakken gikk han med på armen og hatten hadde han bak i nakken. Den gangen ble han folkeförreren vår. Vi sang så det ga gjenlyd over hele Bærum. Hver gang vi tok pause hadde Förreren noen ord å si, snart til den ene, snart

til den andre. Båndene knyttet oss alle sammen.

Vera Bakstad: Husker du et uttrykk Förreren brukte meget i de første kampårene? "Folk må være åndsfattige, hvis de ikke vil forstå utviklingen", sa han. Og han hadde rett. Folk var åndsfattige. Idag nytter det ikke å fortelle folk at de er åndsfattige. Nå er de så kloke alle sammen.

Hvor mange er det ikke som husker, når Förreren tok oss i hånden og takket for vår innsats? Var det kanskje ikke vi som hadde noe å takke for? Var det ikke vi som hadde fått lov til å være i hans fylking?

Bjerke: Husker du når vi kom inn på Förrerens kontor, så reiste han seg, kom imot oss og håndhilste på oss ukjente hirdmenn? Da ble vi som voksne menn.

Skavang: Men husker du hvor små vi følte oss når vi skulle fortelle ham det vi hadde på hjertet? Vi fant likesom ikke ord, og vi følte oss så klossete.

Bjerke: Husker du Förrerens faste håndtrykk da han overrakte oss hirdmerket som tegn på offervillig innsats?

Skavang: Husker du når Förreren overrakte oss NS-flagget eller ^vdet var hirdbanneret? Husker du at han den gangen så oss rett inn i öynene og ba oss være trofaste og aldrig svike? Og husker du hvor stolte vi var som fikk lov å bære hans merke og kanskje bærer det enda?

Bjerke: Det var sikkert mange arrangörer som strevet for at det mötet de skulle avholde skulle bli helt ut vellykket. Husker du hvordan vi satte opp program at til det og det klokkeslett skulle Förreren komme inn i salen, mens forsamlingen skulle hilse ham med oppstrakt hånd og musikken spille? Og husker du hvordan Förreren overrasket oss? Han kom gjerne noen minutter for tidlig, for han ville ikke ha så meget oppmerksomhet. Slik er Förreren, beskjednen i all sin ferd.

Husker du hvordan vi satt og hørte ~~på hans~~^{hans} tale? Öynene var spendt rettet mot ham og vi likesom ventet alltid å finne noe nytt og vi ble aldrig skuffet. Alltid hadde han noe nytt til oss.

Noe som for oss alle har brent seg fast, var den sikre og bestemte måte hvorpå han forutsa, hvad som ville skje, og det stemte bestandig. Var vi av og til i tvil, så viste kjensgjerningene at slik var det. Förreren hadde rett som alltid.

- 6 -

Det er nok sikkert mange av oss som tenker tilbake på alle velmente råd vi sendte Føreren. Kanskje angrer vi oss. Ett er i hvert fall sikkert, vi visste ikke hvor stor han var, og hvor små vi selv var. Det er vel heller ikke tvil om at Føreren av og til syntes vi var påtrengende med alle våre råd, men det skal han vite, at det var vår trang til å tjene ham og hans sak som drev oss.

Skavang: Husker du riksmötet i Oslo i 1936? Fra alle kanter av landet strömmet NS-folk til Oslo. Husker du hvor sterke vi fölte oss? Colosseum sprengte vi med bare tillitsmenn.

Bjerke: Husker du da Føreren fortalte oss hvordan han var blitt forfulgt og bakvasket av alle sine motstandere og husker du hvordan vi fölte at alt dette hadde han utsatt seg for for å spare sitt eget folk, (~~for-deg-og-meg~~)

Skavang: Og husker du den storm av begeistring som bört lös da Føreren la fram planen til dannelse av Stornordisk Freds-samband? : "Nasjonal Samling, samlet til möte i Oslo 27de juni 1936 oppfordrer alle av nordisk ett og innstilling i alle land, nordmenn, svensker, dansker, islendinger, fær-öyinger, briter, tyskere, nederlendere og flamlendere og alle andre av nordisk blod og ånd til å slutte seg sammen i en NORDISK VERDENSBEVEGELSE for å skape fred og samarbeid mellom alle nordiske folk verden over og före kampen for vår nordiske kulturs frelse og fremgang. Nasjonal Samling vil representere dette Stornordiske samarbeide. For Norges vedkommende og Riksmötet anmoder Nasjonal Samlings ledelse om å ta de nödvendige skritt til organisasjon av et slikt verdensforbund, hvis hovedsete bör være i Oslo.

Nordiske i alle land, la oss slutte oss sammen".
Og han sa videre: "Jeg ser for meg representanter for alle nordiske folk ved Oslofjordens bredder. Telt skal stå ved siden av telt, Nasjon ved siden av nasjon i fredelig samarbeid. Bålene skal tennes i sommernatten og kaste lys over ås og fjord, fra telt til telt, fra folk til folk".

Vera Bakstad: Husker du våre marsjer gjennom de rödeste strök i Oslo? Husker du bilkolonnen til og fra Lilleström? Det var fest og stemning. Husker du avslutningsfesten på Folkemuseet, hvor Føreren talte? For alle som fikk være med var det en opplevelse vi aldri glemmer, og husker du da vi reiste hjem

igjen hver til vårt, så var det med fornyet tro og begeistring for Förreren, for saken. Og kanskje det netopp var disse store samlinger av NS-folk som ga oss tillit til oss selv og tro på framtiden og seieren? Og en ting vil vi aldri glemme at det var troen på Förreren som ga tro på seieren.

Bjerke: Husker du opptakten til valget 1936? Husker du at vi brettet stemmesedler, gikk trapper opp og trapper ned og delte ut? Og en ting vil du sikkert aldri glemme da Förreren talte i Kringkastingen för valget. Da var det til deg og meg han talte, til hele det norske folk. Og husker du, da han bad oss synge "Norge vårt land" etter at han var ferdig med sin tale? Ja, da sang vi for seieren, da sang vi for ham.

Skavang: Husker du, hvordan valget ble et slag i ansiktet på oss, men husker du Förrerens ord dagen etter? "Norge valgte Spanias vei", sa han. Og hva krevet han av oss? "Fram påny", sa han. En slik Förrer måtte vi tro på.

Vera Bakstad: Husker du hva Förreren sa etter valget i 1937?
 "Det er et ~~wä~~ större nederlag for Oslobefolkningen enn for Nasjonal Samling at det i denne by knapt er ett tusen stemmeberettigede som forstår hva det virkelig gjelder i denne tid, mens 150 000 mennesker mener tidens spørsmål kan löses enten av Marx eller av borgerlig mammonisme ved fortsatt klassekamp og partipolitikk til og med oppgivelse av landets nöytralitet."

(Grammofon: Rich.Wagner: Symfonisk dans nr. 3).

(melllem hvite streker).

Vera Bakstad: Slik kunne Förreren vende nederlaget om til seier og han kunne gjøre det fordi han hadde rett. Husker du hvordan ^{da} Förreren satte igang kampanjen "Grönland skal bli norsk?" Og husker du hvor stolte vi fölte oss at netopp vi skulle få lov å være med ham og kjempe for Norges rett til Grönland?

Bjerke: Husker du et möte, hvor Förreren talte, det var i den tiden da NS måtte kjempe tungt og hardt for å holde det gående. Han beklaget seg ikke, nei tvertimot. "Vi har skapt noe", sa han, "vi har skapt NS ånd". Og slik var det. Vi så det bare ikke. Vi arbeidet med det små. Han så det store.

Der sitter enkelte hirdmenn rundt omkring. De var samlet til möte 8de april 1940. De fikk en del flyvesedler til utdöling, men en flyveseddel har de beholdt. Den er

blitt dem kjær og umistelig. Den er et bevis for at 8de april 1940 stod de på vakt.

Skavang:

Husker du hvor stolte vi var, da vi 9de april 1940 sendte vår Fører lykkönskningstelegrammet ? Föreleren hadde tatt roret. Husker du guttene som flokket seg om ham og husker du innkvarteringen i Hotel Regina ? Husker du militæruniformen vi bar med solkorset på venstre arm ? Husker du fra Stortinget, fra regjeringsbygningen, fra hotell Continental ?

Bjerke:

Husker du vaktene vi hadde ? Husker du sangen vi sang ?

"Når kampsignalet gjaller,
da tar jeg skjorta på,
og fremst på barrikaden,
i ilden vil jeg stå.
Der skal jeg også falle
på stedet hvor jeg stod,
den gamle brune skjorta
skal farves rau av blod.

Sangen ble nok dessværre^{sa} alt for sann. Det gikk slik som Föreleren sa på nyttårsfesten 1940: "Vi går alvårlige tider i möte. Innen året er omme vil vi ha makten i Norge. Det vil bli kamp og det er ikke sikkert at vi gjennomlever denne kampen alle sammen."

Skavang:

Husker du hva Föreleren sa den 15de april 1940, da han talte til oss hirdmenn ? "Vi trådte ikke tilbake", sa han, "vi gikk tilside fordi vi ikke ville la noen sjangse til fred gå uforsökt hen".

Bjerke:

Husker du da Föreleren talte den 25de september 1940 og husker du hvor stor og mektig han virket ? Husker du hvor stolte vi som hirdmenn fölte oss den gang da vi fikk lov å holde vakt om ham ? Dette var en av de gjeveste dager for oss hirdmenn.

Gramofon: Rich. Wagner: Hyldningsmarsj
(side 2 fra hvit strek).

Skavang:

Det var et möte i Klingenberg Kino hösten 1940. Föreleren skulle tale. Det var noen få hirdmenn av oss som holdt vakt ved inngangen. Spendt ventet vi på Föreleren vår. Litt nervöse var vi nok også. Föreleren kom, så på ^{oss}neen, så seg omkring. Vi visste ikke riktig hva vi skulle gjøre. Skulle vi gå fram, eller skulle vi stå stille ? Föreleren selv avgjorde det.

Han leverte oss sin frakk og hatt. Ivrige hender tok imot. Føreren skulle følges inn og dermed var hatten og frakken glemt. Da Føreren skulle gå igjen spurte han etter frakken sin, men den var ikke å finne i farten. "Hvor har dere gjort av frakken min da gutter? " sa han. Slik er Føreren, og slik vil vi ha ham.

Det er en ting jeg spesielt husker. Vi övet i å synge en gang. Føreren til å smile med dette lyse smilet som han bruker, når han er i riktig godt humör.

Bjerke: Det er en begivenhet som har brent seg fast i vår bevissthet. Det var da Förreren talte til oss hirdmenn foran Universitetet hösten 1941. ~~Husker du da han sa at de beste i en nasjon ofrer seg for at samfundet skulle bestå,~~ og husker du han sa: " Det skjærer meg i hjertet for hver som gir sitt liv for Norge ved Östfronten." Det var mange fuktige öyne den gangen.

Husker du da vi etterpå svor troskapseden til ham, 3000 hirdmenn i kor? Da svor vi for alltid, og det skal Förreren vite at ingen svikarsjel vil vi tåle i våre rekker.

Den stolteste dagen og det stolteste minne ga Förreren oss den 1. februar 1942. Vår Förer, han som vi hadde kjempet for i mange, lange år, tok over statsroret. Nå var han ikke bare vår Förer, nå ble han Norges Förer.

Vi takker deg Förer, fordi vi fikk lov å kjempe i Din fylking.

Vi takker deg, fordi du lærte oss å forstå.

Vi takker deg fordi du lærte oss å ofre og gi.

Alt kan du kreve av oss

Troskapseden har vi svoret.

Grammofon: Rich.Wagner:

Forspill Mestersangerne.

(Fra begynnelsen)

Skavang: Disse minner du har gitt oss alle skal bevares. For oss har de evig verd. Disse minner vil vi gjennom våre barn bære videre fra slektledd til slektledd. De skal aldri dö.

Gjeveste hövding i Norden

Alt hev du ofra

Di kraft og vilja, di eignedom.

Spått og hån, det var takken du fekk.

Krev oss da Hövding,

Eg kan stupa,

men merket du reiste skal standa til evig tid.

Tider skal koma då folket deg ydmykt skal hylda

Då skal for alle tider standa

Samlingsverket du hev gjort.

Gjevaste Hövding i Norden
Sigerskransen hev du vunnen.
Dröymen som Harald dröymde
Synet han Olav så,
Varslet som Ibsen det norske folket sende,
Alt hev du fullbrakt i Nord.
Merket du reiste
Vårt Heil og Sæl
Saka du föyrde fram
skal frå slekt til slekt
so lenge gamle Noreg standa
ropene gjalla:
Gjevaste Hövding i Norden.

Musikk: Grammofon: Rich. Wagner
Rheingold, Gudeinntog i Valhall

(side 2 fra hvit strek)

.....